

SYSTEM KRAJOWEGO WSPÓŁZAWODNICTWA SPORTOWEGO W SZACHACH

przyjęty uchwałą zarządu PZSzach nr 9/02/2019 z dnia 20 lutego 2019 r.
ze zmianami przyjętymi uchwałą 33/03/2021 w dniu 9 marca 2021 r.

Organizowanie współzawodnictwa sportowego w szachach jest podstawowym zadaniem statutowym Polskiego Związku Szachowego (PZSzach). Współzawodnictwo sportowe stanowi spójny system, mający na celu popularyzację sportu szachowego, podniesienie poziomu sportowego, wyłanianie indywidualnych i drużynowych mistrzów Polski, a także reprezentantów Polski na mistrzostwa świata (Olimpiady Szachowe) i Europy.

Powoływanie Kadry Narodowej, wyłanianie reprezentantów Polski na Mistrzostwa Świata i Europy zarówno indywidualnie jak i drużynowo musi być ustalone w regulaminach uchwalonych przez Zarząd Polskiego Związku Szachowego oraz opublikowane w sposób dostępny dla wszystkich zainteresowanych. Zaleca się ustalanie regulaminów wieloletnich zapewniające kontynuację oraz stabilność zasad.

Wszystkie rozgrywki w ramach „Systemu krajowego współzawodnictwa sportowego w szachach” powinny być zgłoszone do oceny rankingowej FIDE.

Ustalenia zawarte w niniejszym dokumencie są nadrzędne wobec wszelkich regulaminów regulujących współzawodnictwo sportowe w szachach.

SENIORZY – szachy klasyczne

Drużynowe Mistrzostwa Polski

W Drużynowych Mistrzostwach Polski wszystkich szczebli także w rozgrywkach wojewódzkich mogą uczestniczyć wyłącznie kluby posiadające aktualną licencję Polskiego Związku Szachowego oraz uregulowane wszelkie zobowiązania finansowe wobec PZSzach. Wyklucza się udział dwóch drużyn danego klubu na tym samym szczeblu rozgrywek centralnych.

Ekstraliga

Wyłania Drużynowego Mistrza Polski w danym roku kalendarzowym, medalistów oraz ustala kolejność najlepszych klubów.

Prawo uczestnictwa ma 10 klubów, system rozgrywek kołowy. Drużyny grają w składach 6-osobowych, przy czym na 6 szachownicy musi występować kobieta. W meczu może grać 1 zawodnik zagraniczny lub dwóch, jeżeli co najmniej jeden z nich jest z kraju należącego do Unii Europejskiej (decyduje wpis na liście rankingowej FIDE). Zespoły, które zajmą 9-10 miejsce zostają zdegradowane do I ligi.

I liga

Prawo uczestnictwa ma 10 klubów, system rozgrywek kołowy. Drużyny grają w składach 6-osobowych, przy czym na 6 szachownicy musi występować kobieta. W meczu może grać 1 zawodnik zagraniczny lub dwóch, jeżeli co najmniej jeden z nich jest z kraju należącego do Unii Europejskiej (decyduje wpis na liście rankingowej FIDE). Zespoły, które zajmą 1-2 miejsca awansują do Ekstraligi, zespoły z miejsc 8-10 zostają zdegradowane do II ligi.

II liga

Prawo uczestnictwa mają drużyny, które poprzednim cyklu rozgrywek zajęły miejsca 8-10 w I lidze, drużyny które zajęły miejsca 4-24 poprzednim cyklu rozgrywek oraz zespoły wyłonione w drużynowych mistrzostwach województw z zachowaniem zasady, że z każdego awansuje jedna drużyna a z województw zrzeszających ponad 30 klubów (według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego) prawo awansu uzyskują dwie drużyny. Dopuszcza się dodatkowe regulacje w sytuacjach i na zasadach zawartych w regulaminie uchwalanym przez Zarząd PZSzach.

Drużyny grają w składach 6-osobowych przy czym na 6 szachownicy musi występować kobieta. W meczu może grać 1 zawodnik zagraniczny lub dwóch, jeżeli co najmniej jeden z nich jest z kraju należącego do Unii Europejskiej (decyduje wpis na liście rankingowej FIDE). Zespoły, które zajmą 1-3 miejsca awansują do I ligi, zespoły z miejsc 4-24 zachowują prawo gry w II lidze, pozostałe zostają zdegradowane do ligi (klasy) wojewódzkiej.

Drużynowe mistrzostwa województw

Organizowane są przez wojewódzkie związki szachowe na terenie objętym zakresem ich działalności. W zależności od liczby klubów i sprawności organizacyjnej związków wojewódzkich możliwe jest tworzenie kolejnych szczebli rozgrywkowych z zachowaniem zasady, że składy drużyn w najwyższej klasie rozgrywkowej na poziomie województwa muszą być takie same jak w rozgrywkach wyższego szczebla.

Mistrz województwa a z województw, w których jest zarejestrowanych ponad 30 klubów (według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego) także wicemistrz awansują do II ligi.

Drużynowe Mistrzostwa Polski dla osób powyżej 65 - 50 lat (65+, 50+)

Rozgrywki są integralną częścią polityki państwa oraz Ministerstwa Sportu i Turystyki związanej z Programem Aktywizacji Społecznej Osób Starszych.

Rozgrywane są w zależności od liczby zgłoszonych drużyn systemem szwajcarskim lub kołowym w czasie od 4-7 dni. Drużyny grają w składach czteroosobowych z zachowaniem zasady, że w meczu musi wystąpić minimum dwóch zawodników powyżej 65 roku życia - decyduje rok urodzenia. Tempo gry oraz liczbę rund określa regulamin przyjmowany przez Zarząd Polskiego Związku Szachowego.

Indywidualne Mistrzostwa Polski

Indywidualne Mistrzostwa Polski wyłaniają Mistrza Polski, medalistów oraz stanowią podstawę do wyłaniania reprezentantów Polski na Olimpiadę Szachową, Mistrzostwa Świata i Mistrzostwa Europy. W zawodach uczestniczą zawodnicy wyłonieni w sposób przewidziany w Regulaminie Indywidualnych Mistrzostw Polski uchwalanym przez Zarząd Polskiego Związku Szachowego. System rozgrywek może być kołowy, szwajcarski lub pucharowy, ale musi gwarantować elitarność rozgrywek, czyli udział najlepszych sportowców w kraju. Zawody muszą być rozgrywane w prestiżowym miejscu właściwym do rangi rozgrywek.

Indywidualne Mistrzostwa Polski Kobiet

Indywidualne Mistrzostwa Polski Kobiet wyłaniają Mistrzynie Polski, medalistki oraz stanowią podstawę do ustalenia reprezentantek na Olimpiadę Szachową, Mistrzostwa Świata i Mistrzostwa Europy. W zawodach uczestniczy 10 zawodniczek wyłonionych w sposób przewidziany przez Regulamin Indywidualnych Mistrzostw Polski Kobiet uchwalanych przez

Zarząd Polskiego Związku Szachowego. System rozgrywek kołowy. Zawody muszą być rozgrywane w prestiżowym miejscu właściwym do rangi rozgrywek.

Indywidualne Mistrzostwa Polski do lat 20

Indywidualne Mistrzostwa Polski wyłaniają Mistrza Polski do lat 20, medalistów oraz stanowią podstawę do wyłaniania reprezentantów Polski na Mistrzostwa Świata i Mistrzostwa Europy. System rozgrywek określa się w Regulaminie Indywidualnych Mistrzostw Polski do lat 20 uchwalanym przez Zarząd Polskiego Związku Szachowego. Zawody muszą być rozgrywane w prestiżowym miejscu właściwym do rangi rozgrywek.

Indywidualne Mistrzostwa Polski kobiet do lat 20

Indywidualne Mistrzostwa Polski wyłaniają Mistrza Polski Kobiet do lat 20, medalistów oraz stanowią podstawę do wyłaniania reprezentantów Polski na Mistrzostwa Świata i Mistrzostwa Europy Kobiet. System rozgrywek określa się w Regulaminie Indywidualnych Mistrzostw Polski do lat 20 uchwalanym przez Zarząd Polskiego Związku Szachowego. Zawody muszą być rozgrywane w prestiżowym miejscu właściwym do rangi rozgrywek.

Indywidualne mistrzostwa województw

Organizowane są przez wojewódzkie związki szachowe na terenie objętym zakresem ich działalności. W zależności od liczby klubów, zawodników i sprawności organizacyjnej związków wojewódzkich różne są liczebności uczestniczących zawodników i związane z tym systemy rozgrywek. Uczestnicy muszą posiadać aktualną licencję Polskiego Związku Szachowego oraz przynależność klubową.

SENIORZY – szachy szybkie

Drużynowe Mistrzostwa Polski w szachach szybkich

W Drużynowych Mistrzostwach Polski w szachach szybkich mogą uczestniczyć wyłącznie kluby posiadające aktualną licencję Polskiego Związku Szachowego oraz uregulowane wszelkie zobowiązania finansowe wobec PZSzach. Rozgrywane są systemem szwajcarskim lub kołowym w zależności od liczby zgłoszeń. Drużyny grają w składach 4-osobowych przy czym na czwartej szachownicy musi występować kobieta. Tempo gry oraz liczbę rund określa regulamin przyjmowany przez Zarząd Polskiego Związku Szachowego.

Indywidualne Mistrzostwa Polski w szachach szybkich

W Mistrzostwach Polski w szachach szybkich mogą uczestniczyć wyłącznie zawodnicy polscy posiadający aktualną licencję Polskiego Związku Szachowego oraz przynależność klubową. System rozgrywek, tempo gry oraz liczbę rund określa regulamin przyjmowany przez Zarząd Polskiego Związku Szachowego.

SENIORZY – szachy błyskawiczne

Drużynowe Mistrzostwa Polski w szachach błyskawicznych

W Drużynowych Mistrzostwach Polski w szachach błyskawicznych mogą uczestniczyć wyłącznie kluby posiadające aktualną licencję Polskiego Związku Szachowego oraz uregulowane wszelkie zobowiązania finansowe wobec PZSzach. Rozgrywane są systemem szwajcarskim lub kołowym w zależności od liczby zgłoszeń. Drużyny grają w składach 4-osobowych przy czym na czwartej szachownicy musi występować kobieta. Tempo gry oraz liczbę rund określa regulamin przyjmowany przez Zarząd Polskiego Związku Szachowego.

Indywidualne Mistrzostwa Polski w szachach błyskawicznych

W Indywidualnych Mistrzostwach Polski w szachach błyskawicznych mogą uczestniczyć wyłącznie zawodnicy polscy posiadający aktualną licencję Polskiego Związku Szachowego oraz

przynależność klubową. System rozgrywek, tempo gry oraz liczbę rund określa regulamin przyjmowany przez Zarząd Polskiego Związku Szachowego.

Mistrzostwa Polski w Rozwiązywaniu Zadań Szachowych

Rozgrywane są corocznie w kategoriach mężczyzn, kobiet i juniorów do 23 lat. Obowiązuje regulamin z mistrzostw Świata i Europy ustalony przez Światową Komisję Kompozycji Szachowej (The World Federation for Chess Composition - WFCC).

Czas rozgrywek 2 dni - 6 rund (dwuchodówki, trzychodówki, studia, maty pomocnicze, wielochodówki i samomaty). W każdej rundzie są po 3 zadania i określony limit czasu na rozwiązanie.

W celu uatrakcyjnienia zawodów i podniesienia ich rangi od wielu już lat Mistrzostwa Polski w Rozwiązywaniu Zadań Szachowych rozgrywane są w systemie otwartym z udziałem zawodników z innych federacji. W zawodach uczestniczy ok. 40 zawodników.

Mistrzostwom z reguły towarzyszą turnieje błyskawicznego rozwiązywania zadań szachowych (dwuchodówki): Quick Show – 30 zadań w 30 minut (1 minuta na diagram), Solving Show – system pucharowy.

Mistrzostwa Polski w Rozwiązywaniu Zadań Szachowych stanowią jedną z podstaw do wyłaniania kadry narodowej oraz reprezentacji kraju na indywidualne i drużynowe Mistrzostwa świata i Europy w rozwiązywaniu zadań szachowych.

Szczegółowe kryteria ww. powołań są zawarte w regulaminie kadry narodowej w rozwiązywaniu zadań szachowych obowiązującym od 01.01.2017 roku.

JUNIORZY – szachy klasyczne

Drużynowe Mistrzostwa Polski Juniorów

W Drużynowych Mistrzostwach Polski wszystkich szczebli także w rozgrywkach wojewódzkich mogą uczestniczyć wyłącznie kluby posiadające aktualną licencję Polskiego Związku Szachowego oraz uregulowane wszelkie zobowiązania finansowe wobec PZSzach. Wyklucza się udział dwóch drużyn danego klubu na tym samym szczeblu rozgrywek centralnych.

Ekstraliga juniorów

Wyłanianie drużynowego mistrza Polski juniorów. Ustalana jest też kolejność najlepszych klubów juniorów w kraju.

Prawo uczestnictwa ma 10 klubów. System rozgrywek kołowy, skoszarowany. Zespoły grają w składzie: 2 juniorów do 18 lat, 2 juniorów młodszych do 14 lat, 1 juniorka do 18 lat, 1 juniorka młodsza do 14 lat. Zespoły, które zajmą 9-10 miejsce zostają zdegradowane do II ligi.

I liga juniorów

Wyłanianie Drużynowego Mistrza Polski Juniorów. Ustalana jest też kolejność najlepszych klubów juniorów w kraju w kategorii juniorów.

Prawo uczestnictwa ma 10 klubów. System rozgrywek kołowy, skoszarowany. Zespoły grają w składzie: 2 juniorów do 18 lat, 2 juniorów młodszych do 14 lat, 1 juniorka do 18 lat, 1 juniorka młodsza do 14 lat. Zespoły, które zajmą 8-10 miejsce zostają zdegradowane do II ligi.

II liga juniorów

Prawo uczestnictwa mają drużyny, które poprzednim cyklu rozgrywek zajęły miejsca 8-10 w I lidze oraz drużyny, które zajęły miejsca 4-24 poprzednim cyklu rozgrywek według oraz zespoły wyłonione w drużynowych mistrzostwach województw z zachowaniem zasady, że z każdego awansuje jedna drużyna a z województw zrzeszających ponad 30 klubów (według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego) prawo awansu uzyskują dwie drużyny.

System rozgrywek szwajcarski, skoszarowany. Zespoły grają w składzie: 2 juniorów do 18 lat, 2 juniorów młodszych do 14 lat, 1 juniorka do 18 lat, 1 juniorka młodsza do 14 lat. Zespoły,

które zajmą 1-3 miejsca awansują do I ligi, zespoły z miejsc 4-24 utrzymują się w II lidze. Pozostałe zostają zdegradowane do ligi (klasy) wojewódzkiej. Dopuszcza się dodatkowe regulacje w sytuacjach i na zasadach zawartych w regulaminie uchwalanym przez Zarząd PZSzach.

Drużynowe mistrzostwa juniorów województw

Organizowane są przez wojewódzkie związki szachowe na terenie objętym zakresem ich działalności. W zależności od liczby klubów i sprawności organizacyjnej związków wojewódzkich możliwe jest tworzenie kolejnych szczebli rozgrywkowych z zachowaniem zasady, że składy drużyn w najwyższej klasie rozgrywkowej na poziomie województwa muszą być takie same jak w rozgrywkach wyższego szczebla.

Mistrz województwa a z województw, w których jest zarejestrowanych ponad 30 klubów (według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego) także wicemistrz awansują do II ligi.

Indywidualne Mistrzostwa Polski Juniorów i Młodzików

1. Rozgrywane są oddzielne turnieje dla dziewcząt i chłopców w następujących grupach wiekowych:
 - a) Blok I – Mistrzostwa Polski Juniorów do 16 lat, do 18 lat
 - b) Blok II – Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych do 12 lat, do 14 lat – w ramach Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży
 - c) Blok III – Indywidualne Mistrzostwa Polski Młodzików do lat 10
2. Każdy zawodnik może startować tylko w jednej grupie wiekowej. Turnieje finałowe mistrzostw Polski Juniorów są przeprowadzane systemem szwajcarskim.
3. Szczegółowe zasady dotyczące systemu rozgrywek, czasu ich trwania oraz liczby uczestników ustala Zarząd Polskiego Związku Szachowego poprzez przyjęcie w drodze uchwały następujących dokumentów:
 - a) Regulamin Indywidualnych Mistrzostw Polski Juniorów do lat 16 i 18
 - b) Regulamin Indywidualnych Mistrzostw Polski Juniorów do lat 12 i 14
 - c) Regulamin Indywidualnych Mistrzostw Polski Młodzików do lat 10
4. System rozgrywek powinien być dostosowany do systemu Mistrzostw Świata Juniorów, Mistrzostw Europy Juniorów oraz ewentualnych zmian wprowadzonych przez Ministerstwo Sportu i Turystyki w „Systemie współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży”.
5. Zaleca się przyjmowanie regulaminów wieloletnich.

Eliminacje do Indywidualne Mistrzostwa Polski Juniorów i Młodzików

System eliminacji do Indywidualnych Mistrzostw Polski Juniorów i Młodzików określa dokument pn. „Wytyczne w sprawie organizacji i przebiegu zawodów Polskiego Związku Szachowego na szczeblu wojewódzkim i międzywojewódzkim” przyjmowany uchwałą Zarządu Polskiego Związku Szachowego.

Zaleca się dążenie do publikowania dokumentów wieloletnich, jednakże w przypadku zaistnienia konieczności dokonania zmian, muszą one zostać dokonane do końca roku poprzedzającego rozpoczęcie cyklu eliminacyjnego.

JUNIORZY – szachy szybkie

Indywidualne Mistrzostwa Polski Juniorów i Młodzików

w szachach szybkich

Rozgrywane są tempem właściwym dla tego rodzaju szachów, systemem szwajcarskim lub kołowym w grupach wiekowych juniorów do 12, 14, 16, 18 lat oraz młodzików do 8 i 10 lat. Liczbę rund czas trwania oraz tempo gry określa regulamin przyjmowany przez Zarząd Polskiego Związku Szachowego.

JUNIORZY – szachy błyskawiczne

Indywidualne Mistrzostwa Polski Juniorów i Młodzików w grze błyskawicznej

Rozgrywane są tempem właściwym dla tego rodzaju szachów, systemem szwajcarskim lub kołowym w grupach wiekowych juniorów do 12, 14, 16, 18 oraz młodzików do 8 i 10 lat. Liczbę rund czas trwania oraz tempo gry określa regulamin przyjmowany przez Zarząd Polskiego Związku Szachowego.

Zapisy niniejszego dokumentu wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia przez Zarząd PZSzach, mają charakter wieloletni i obowiązują do odwołania. Traci moc dotychczasowy dokument przyjęty w dniu 3.03.2018 r.